

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 630 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία,
Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία και
Φινλανδία**

**Έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη
λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία και Φινλανδία

Έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο άρθρο 126 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Συνθήκη) θεσπίζεται η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Η διαδικασία αυτή καθορίζεται περαιτέρω στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος¹, που αποτελεί μέρος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ).

Από την άνοιξη του 2020, η συντονισμένη πολιτική δράση έχει μετριάσει τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στην οικονομία. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής² του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης από τον Μάρτιο του 2020, σε συνδυασμό με το προσωρινό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις, επέτρεψε τη μεγάλης κλίμακας δημοσιονομική στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη. Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή έκρινε ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση της γενικής ρήτρας διαφυγής το 2023, και την απενεργοποίησή της από το 2024³.

Προηγούμενες συστάσεις πολιτικής

Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν όλα τα αναγκαία μέτρα το 2020 και 2021 για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την πανδημία της COVID-19 και να στηρίξουν την οικονομία και την ανάκαμψη που θα ακολουθήσει⁴. Συνέστησε επίσης στα κράτη μέλη να επιδιώξουν, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6, όπως τροποποιήθηκε.

² Η ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1), καθώς και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, η ενεργοποίησή της παρέιχε στα κράτη μέλη τη δημοσιονομική ευελιξία για να αντιμετωπίσουν την τρέχουσα κρίση, επιτρέποντας να αποκλίνουν προσωρινά από την πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου κάθε κράτους μέλους, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, μεσοπρόθεσμα.

³ COM(2022) 600 final.

⁴ Συστάσεις του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020 (2020/C 282/01 έως 2020/C 282/27) (ΕΕ C 282 της 26.8.2020, σ. 1).

μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις επενδύσεις.

Έναν χρόνο αργότερα, στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε συστάσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2022⁵. Οι κατευθύνσεις του Συμβουλίου μπορούν να συνοψιστούν ως εξής. Τα κράτη μέλη με χαμηλό/μεσαίο χρέος θα πρέπει να ακολουθήσουν ή να διατηρήσουν υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, ενώ τα κράτη μέλη με υψηλό χρέος θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων για τη στήριξη της ανάκαμψης, ενώ παράλληλα θα πρέπει να ακολουθήσουν συνετή δημοσιονομική πολιτική. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η στήριξη της ανάκαμψης χωρίς να προδικάζονται μελλοντικές δημοσιονομικές κατευθύνσεις και να δημιουργείται μόνιμη επιβάρυνση για τα δημόσια οικονομικά, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών θα πρέπει να παραμείνει υπό έλεγχο και να περιοριστεί από τα κράτη μέλη με υψηλό χρέος. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στα κράτη μέλη, όταν το επιτρέπουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξουν την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα. Ταυτόχρονα, οι επενδύσεις θα πρέπει να αυξηθούν για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό. Ομοίως, στη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, αναφέρεται ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να παραμείνουν υποστηρικτικές σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ καθ' όλη τη διάρκεια του 2021⁶. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να επιδιώξουν δημοσιονομικές πολιτικές που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις επενδύσεις.

Στις 5 Απριλίου 2022, στη σύσταση του Συμβουλίου για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁷ συνιστάται η συνέχιση της χρησιμοποίησης και του συντονισμού των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών σε όλα τα κράτη μέλη για την αποτελεσματική στήριξη μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν έναν συγκρατημένα υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022 σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τη χρηματοδότηση που παρέχεται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κατευθύνουν σταδιακά τα δημοσιονομικά μέτρα προς επενδύσεις που προωθούν μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη, συνεπή με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των δημοσιονομικών μέτρων. Δεδομένου του βαθμού αβεβαιότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν ευέλικτη τη δημοσιονομική πολιτική, προκειμένου να είναι σε θέση να αντιδράσουν στην εξέλιξη της πανδημίας της COVID-19. Οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να διαφοροποιούνται

⁵ Συστάσεις του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 (2021/C 304/01 έως 2021/C 304/28) (ΕΕ C 304 της 29.7.2021 σ. 1). Στην περίπτωση της Ρουμανίας, το Συμβούλιο εξέδωσε, την ίδια ημέρα, σύσταση με σκοπό να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος (2021/C 304/24 της 29.7.2021, σ. 111).

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 283 της 15.7.2021, σ. 1).

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 153 της 7.4.2021, σ. 1).

λαμβάνοντας υπόψη την ισχύ της ανάκαμψης, διασφαλίζοντας τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και ενισχύοντας τις επενδύσεις, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ανάγκη μείωσης των αποκλίσεων.

Βασικά δεδομένα στα οποία βασίζεται η παρούσα έκθεση και έχουν ως αποτέλεσμα την έκδοσή της

Σύμφωνα με στοιχεία που επικυρώθηκαν από την Eurostat στις 22 Απριλίου 2022⁸, τα ελλείμματα γενικής κυβέρνησης του 2021 υπερέβησαν σε 14 κράτη μέλη την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη: **Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λετονία, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Σλοβενία και Σλοβακία**⁹. Τα πραγματικά ελλείμματα για το 2021 άνω του 3 % του ΑΕΠ παρέχουν εκ πρώτης όψεως ενδείξεις σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικών ελλειμμάτων στα εν λόγω κράτη μέλη¹⁰, όπως ορίζεται στο άρθρο 126 της Συνθήκης.

Βάσει των προγραμμάτων σταθερότητας ή σύγκλισης, τα δημοσιονομικά ελλείμματα στην **Εσθονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία** προβλέπεται να υπερβούν το 3 % του ΑΕΠ το 2022 (η υπέρβαση αυτή επιβεβαιώνεται από τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής¹¹). Τα ελλείμματα για το 2022 που προβλέπονται στα εν λόγω προγράμματα παρέχουν εκ πρώτης όψεως ενδείξεις σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στα εν λόγω τρία κράτη μέλη.

Στο Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία, την Αυστρία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία και τη Φινλανδία, το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης στα τέλη του 2021 υπερέβη την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ¹². Τα στοιχεία για το 2021 υποδηλώνουν ότι η Γερμανία, η Ελλάδα, η Αυστρία και η Σλοβενία συμμορφώθηκαν με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους ή, στην περίπτωση της Ισπανίας, σημείωσαν επαρκή πρόοδο προς την κατεύθυνση αυτή. Το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ουγγαρία και η Φινλανδία δεν συμμορφώθηκαν με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2021. Η Σλοβακία παρέβη την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη στα τέλη του 2021, δεδομένου ότι ο δείκτης χρέους της δεν υπερέβαινε το 60 % του ΑΕΠ το προηγούμενο έτος. Αυτό παρέχει εκ πρώτης όψεως ένδειξη σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στα εν λόγω έξι κράτη μέλη (**Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Ουγγαρία, Σλοβακία και Φινλανδία**) με βάση το κριτήριο του χρέους.

⁸ Eurostat Δείκτες ευρώ 46/2022, της 22ας Απριλίου 2022.

⁹ Το δημοσιονομικό έλλειμμα της **Ρουμανίας** υπερέβη επίσης το 3 % του ΑΕΠ το 2021. Ωστόσο, η Ρουμανία δεν καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, δεδομένου ότι τελεί υπό διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος μετά την απόφαση του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2020.

¹⁰ Στις περιπτώσεις αυτές, τα ελλείμματα για το 2022 προβλέπεται επίσης να υπερβαίνουν το 3 % του ΑΕΠ.

¹¹ Πηγή των αριθμητικών στοιχείων που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση είναι οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, εκτός εάν αναφέρεται άλλως. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στις εαρινές οικονομικές προβλέψεις 2022: https://ec.europa.eu/info/system/files/economy-finance/ip173_en.pdf

¹² Στην **Κροατία**, την **Κύπρο** και την **Πορτογαλία**, το δημόσιο χρέος στα τέλη του 2021 ήταν επίσης άνω του 60 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, καθώς τα ελλείμματα γενικής κυβέρνησης το 2021 και το 2022 ήταν (και προβλέπεται να παραμείνουν) χαμηλότερα από το 3 % του ΑΕΠ και πληρούσαν την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2021.

Σε αυτό το πλαίσιο,, η Επιτροπή συνέταξε την παρούσα έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στην έκθεση αυτή αναλύεται η συμμόρφωση των κρατών μελών με τα κριτήρια για το έλλειμμα και το χρέος. Η έκθεση λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της δέουσας συνεκτίμησης της σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας λόγω της πανδημίας COVID-19, των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, καθώς και το κατά πόσον οι πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τις συστάσεις του Συμβουλίου.

Στην ανακοίνωσή της με ημερομηνία 2 Μαρτίου 2022¹³, η Επιτροπή ανακοίνωσε ήδη ότι δεν θα προτείνει την έναρξη νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2022, δεδομένου ότι η πανδημία της COVID-19 εξακολουθούσε να επιφέρει έκτακτες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις οι οποίες, μαζί με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, προκαλούν εξαιρετική αβεβαιότητα, μεταξύ άλλων και για τον σχεδιασμό λεπτομερούς πορείας δημοσιονομικής προσαρμογής. Παράλληλα, θα συνεχιστεί η παρακολούθηση της εξέλιξης του ελλείμματος και του χρέους και η Επιτροπή θα αξιολογήσει εκ νέου τη σκοπιμότητα πρότασης για κίνηση διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος το φθινόπωρο του 2022.

¹³ COM(2022) 85 final.

Πίνακας 1: Θέση των κρατών μελών έναντι των τιμών αναφοράς που ορίζει η Συνθήκη για το έλλειμμα και το χρέος

	Πραγματικό έλλειμμα που υπερβαίνει (✖) ή δεν υπερβαίνει το (✓) 3 % του ΑΕΠ το 2021	Προβλεπόμενα ελλείμματα που υπερβαίνουν (✖) ή δεν υπερβαίνουν το (✓) 3 % του ΑΕΠ το 2022	Δείκτης χρέους που υπερβαίνει (✖) ή δεν υπερβαίνει το (✓) 60 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2021
Βέλγιο	✖	✖	✖
Βουλγαρία	✖	✖	✓
Τσεχία	✖	✖	✓
Γερμανία	✖	✖	✖
Εσθονία	✓	✖	✓
Ελλάδα	✖	✖	✖
Ισπανία	✖	✖	✖
Γαλλία	✖	✖	✖
Ιταλία	✖	✖	✖
Λετονία	✖	✖	✓
Λιθουανία	✓	✖	✓
Ουγγαρία	✖	✖	✖
Μάλτα	✖	✖	✓
Αυστρία	✖	✖	✖
Πολωνία	✓	✖	✓
Σλοβενία	✖	✖	✖
Σλοβακία	✖	✖	✖
Φινλανδία	✓	✓	✖
<i>π.ο.: κράτη μέλη που δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση</i>			
<i>Δανία</i>	✓	✓	✓
<i>Ιρλανδία</i>	✓	✓	✓
<i>Κροατία</i>	✓	✓	✖
<i>Κύπρος</i>	✓	✓	✖
<i>Λουξεμβούργο</i>	✓	✓	✓
<i>Κάτω Χώρες</i>	✓	✓	✓
<i>Πορτογαλία</i>	✓	✓	✖
<i>Σουηδία</i>	✓	✓	✓
<i>Ρουμανία*</i>	✖	✖	✓

(*) Σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος από το 2020.

Πηγή: Eurostat, εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης 2022

2. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ

Το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Τσεχία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Αυστρία, η Πολωνία, η Σλοβενία και η Σλοβακία υπερέβησαν την τιμή αναφοράς του ελλείμματος το 2021, ή σχεδιάζουν να την υπερβούν το 2022.

Για όλα αυτά τα κράτη μέλη, τα ελλείμματα που υπερβαίνουν την τιμή αναφοράς το 2021 ή οι προβλεπόμενες υπερβάσεις το 2022 αποτελούν *εξαίρεση*. Το 2021, οι υπερβάσεις αυτές οφείλονταν στον αντίκτυπο που είχε για τα δημόσια οικονομικά η οικονομική ύφεση που

προκλήθηκε από την εκδήλωση της πανδημίας COVID-19 και στη συντονισμένη απόκριση των κρατών μελών σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής. Η συντονισμένη στήριξη της δημοσιονομικής πολιτικής το 2020 και το 2021 ήταν καίριας σημασίας για τη διατήρηση της οικονομικής ανάκαμψης. Το 2022, τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη για να μετριάσουν τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο των τιμών της ενέργειας και να παράσχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε όσους εγκαταλείπουν την Ουκρανία μετά την εισβολή της Ρωσίας συμβάλλουν επίσης σε υψηλά σχεδιαζόμενα ελλείμματα.

Τα δημόσια ελλείμματα υπερέβαιναν και δεν ήταν πλησίον της τιμής αναφοράς στο Βέλγιο, τη Βουλγαρία, την Τσεχία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Λετονία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Αυστρία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία (βλέπε πίνακα 2).

Η Εσθονία, η Λιθουανία και η Πολωνία είχαν δημοσιονομικά ελλείμματα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης το 2021, προβλέπουν όμως ελλείμματα που υπερβαίνουν και δεν είναι πλησίον του 3 % του ΑΕΠ το 2022· αυτό επιβεβαιώνεται από τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής (στο εξής: «προβλέψεις της Επιτροπής»).

Τα δημοσιονομικά ελλείμματα στη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Αυστρία και τη Σλοβακία προβλέπεται να μειωθούν κάτω από το 3 % του ΑΕΠ το 2023 (ήδη το 2022 στην περίπτωση της Γερμανίας). Συνεπώς, μολονότι τα ελλείμματά τους υπερβαίνουν το 3 % του ΑΕΠ από το 2020, τα ελλείμματα που υπερβαίνουν την τιμή αναφοράς αναμένεται να είναι προσωρινά κατά την έννοια του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, οι εν λόγω προβολές για το έλλειμμα για το 2022 και το 2023 περιβάλλονται από εξαιρετικά υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.

Συνολικά, από την αρχική αυτή ανάλυση προκύπτει ότι το κριτήριο του ελλείματος δεν πληρούται από 17 κράτη μέλη πριν από την εξέταση των σχετικών παραγόντων, κατά περίπτωση: **Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία.**

Πίνακας 2: Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης

Ποσοστό επί του ΑΕΠ						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Βέλγιο	-0,9	-2,0	-9,0	-5,5	-5,0	-4,4
Βουλγαρία	1,7	2,1	-4,0	-4,1	-3,7	-2,4
Γσεχία	0,9	0,3	-5,8	-5,9	-4,3	-3,9
Γερμανία	1,9	1,5	-4,3	-3,7	-2,5	-1,0
Εσθονία	-0,6	0,1	-5,6	-2,4	-4,4	-3,7
Ελλάδα	0,9	1,1	-10,2	-7,4	-4,3	-1,0
Ισπανία	-2,6	-3,1	-10,3	-6,9	-4,9	-4,4
Γαλλία	-2,3	-3,1	-8,9	-6,5	-4,6	-3,2
Ιταλία	-2,2	-1,5	-9,6	-7,2	-5,5	-4,3
Λετονία	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	-7,2	-3,0
Λιθουανία	0,5	0,5	-7,3	-1,0	-4,6	-2,3
Ουγγαρία	-2,1	-2,1	-7,8	-6,8	-6,0	-4,9
Μάλτα	2,1	0,6	-9,5	-8,0	-5,6	-4,6
Αυστρία	0,2	0,6	-8,0	-5,9	-3,1	-1,5
Πολωνία	-0,2	-0,7	-6,9	-1,9	-4,0	-4,4
Σλοβενία	0,7	0,4	-7,8	-5,2	-4,3	-3,4
Σλοβακία	-1,0	-1,3	-5,5	-6,2	-3,6	-2,6
Φινλανδία	-0,9	-0,9	-5,5	-2,6	-2,2	-1,7
<i>π.υ.: κράτη μέλη που δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση</i>						
<i>Δανία</i>	<i>0,8</i>	<i>4,1</i>	<i>-0,2</i>	<i>2,3</i>	<i>0,9</i>	<i>0,6</i>
<i>Ιρλανδία</i>	<i>0,1</i>	<i>0,5</i>	<i>-5,1</i>	<i>-1,9</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,4</i>
<i>Κροατία</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>-7,3</i>	<i>-2,9</i>	<i>-2,3</i>	<i>-1,8</i>
<i>Κύπρος</i>	<i>-3,6</i>	<i>1,3</i>	<i>-5,8</i>	<i>-1,7</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>
<i>Λουξεμβούργο</i>	<i>3,0</i>	<i>2,3</i>	<i>-3,4</i>	<i>0,9</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>
<i>Κάτω Χώρες</i>	<i>1,4</i>	<i>1,7</i>	<i>-3,7</i>	<i>-2,5</i>	<i>-2,7</i>	<i>-2,1</i>
<i>Πορτογαλία</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,1</i>	<i>-5,8</i>	<i>-2,8</i>	<i>-1,9</i>	<i>-1,0</i>
<i>Σουηδία</i>	<i>0,8</i>	<i>0,6</i>	<i>-2,7</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,5</i>
<i>Ρουμανία*</i>	<i>-2,8</i>	<i>-4,3</i>	<i>-9,3</i>	<i>-7,1</i>	<i>-7,5</i>	<i>-6,3</i>

(*) Σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος από το 2020.

Πηγή: Eurostat και εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Από τις χώρες που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης στα τέλη του 2021 υπερέβαινε το 60 % του ΑΕΠ σε έντεκα κράτη μέλη: Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ουγγαρία, Αυστρία, Σλοβενία, Σλοβακία και Φινλανδία (βλέπε πίνακα 3). Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ο δείκτης δημόσιου χρέους μειώθηκε σε όλα αυτά τα κράτη μέλη εκτός από τη Γερμανία και τη Σλοβακία.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι, το 2021, με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους συμμορφώθηκε η Γερμανία, η Ελλάδα, η Αυστρία και η Σλοβενία (βλέπε πίνακα 4). Δεν συμμορφώθηκε το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ουγγαρία και η Φινλανδία. Η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους μετράται σε ορίζοντα τριετίας που μπορεί να είναι μελλοντικής προβολής (t-1 έως t+1), αναδρομικής προβολής (t-3 έως t-1) και προσαρμοσμένος για τον

κύκλο¹⁴. Ενώ η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν μπορεί να υπολογιστεί κατά τρόπο ουσιαστικό για τη Σλοβακία, ο δείκτης χρέους της αναμένεται να μειωθεί κάτω από το 60 % του ΑΕΠ ήδη το 2023. Η Ισπανία, η οποία υπόκειται σε μεταβατικό κανόνα για το χρέος, σημείωσε επαρκή πρόοδο ως προς τη συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2021, δεδομένου ότι η μεταβολή του διαρθρωτικού ισοζυγίου υπερέβαινε την απαιτούμενη ελάχιστη γραμμική διαρθρωτική προσαρμογή (βλέπε πίνακα 5 και αντίστοιχες σημειώσεις).

Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι το κριτήριο του χρέους πληρούται από τη **Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Αυστρία, τη Σλοβενία** και τη **Σλοβακία**, ενώ δεν πληρούται, πριν από την εξέταση των σχετικών παραγόντων, από το **Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία** και τη **Φινλανδία**.

Βάσει των ανωτέρω, όπως σημειώνεται στην ανακοίνωσή της στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή θεωρεί, στο πλαίσιο της αξιολόγησης όλων των σχετικών παραγόντων, ότι η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους συνεπάγεται μια υπερβολικά απαιτητική, εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσπάθεια που ενέχει τον κίνδυνο της διακύβευσης της ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, κατά την Επιτροπή, η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν κρίνεται αναγκαία υπό τις τρέχουσες εξαιρετικές οικονομικές συνθήκες.

¹⁴ Εάν σε οιοδήποτε έτος ο δείκτης χρέους είναι χαμηλότερος του 60 % του ΑΕΠ, η τιμή αναφοράς δεν μπορεί να υπολογιστεί κατά τρόπο ουσιαστικό. Αυτό συμβαίνει όταν κράτη μέλη περνούν από ποσοστό χαμηλότερο του 60 % του ΑΕΠ σε υψηλότερο, και συγκεκριμένα στη Σλοβακία.

Πίνακας 3: Δημόσιο χρέος

Ποσοστό επί του ΑΕΠ

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Βέλγιο	99,8	97,7	112,8	108,2	107,5	107,6
Βουλγαρία	22,1	20,0	24,7	25,1	25,3	25,6
Τσεχία	32,1	30,1	37,7	41,9	42,8	44,0
Γερμανία	61,2	58,9	68,7	69,3	66,4	64,5
Εσθονία	8,2	8,6	19,0	18,1	20,9	23,5
Ελλάδα	186,4	180,7	206,3	193,3	185,7	180,4
Ισπανία	100,5	98,3	120,0	118,4	115,1	113,7
Γαλλία	97,8	97,4	114,6	112,9	111,2	109,1
Ιταλία	134,4	134,1	155,3	150,8	147,9	146,8
Λετονία	37,1	36,7	43,3	44,8	47,0	46,5
Λιθουανία	33,7	35,9	46,6	44,3	42,7	43,1
Ουγγαρία	69,1	65,5	79,6	76,8	76,4	76,1
Μάλτα	43,7	40,7	53,4	57,0	58,5	59,5
Αυστρία	74,1	70,6	83,3	82,8	80,0	77,5
Πολωνία	48,8	45,6	57,1	53,8	50,8	49,8
Σλοβενία	70,3	65,6	79,8	74,7	74,1	72,7
Σλοβακία	49,6	48,1	59,7	63,1	61,7	58,3
Φινλανδία	59,8	59,6	69,0	65,8	65,9	66,6
<i>π.υ.: κράτη μέλη που δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση</i>						
<i>Δανία</i>	<i>34,0</i>	<i>33,6</i>	<i>42,1</i>	<i>36,7</i>	<i>34,9</i>	<i>33,9</i>
<i>Ιρλανδία</i>	<i>63,1</i>	<i>57,2</i>	<i>58,4</i>	<i>56,0</i>	<i>50,3</i>	<i>45,5</i>
<i>Κροατία</i>	<i>73,3</i>	<i>71,1</i>	<i>87,3</i>	<i>79,8</i>	<i>75,3</i>	<i>73,1</i>
<i>Κύπρος</i>	<i>98,4</i>	<i>91,1</i>	<i>115,0</i>	<i>103,6</i>	<i>93,9</i>	<i>88,8</i>
<i>Λουξεμβούργο</i>	<i>20,8</i>	<i>22,3</i>	<i>24,8</i>	<i>24,4</i>	<i>24,7</i>	<i>25,1</i>
<i>Κάτω Χώρες</i>	<i>52,4</i>	<i>48,5</i>	<i>54,3</i>	<i>52,1</i>	<i>51,4</i>	<i>50,9</i>
<i>Πορτογαλία</i>	<i>121,5</i>	<i>116,6</i>	<i>135,2</i>	<i>127,4</i>	<i>119,9</i>	<i>115,3</i>
<i>Σουηδία</i>	<i>38,9</i>	<i>34,9</i>	<i>39,6</i>	<i>36,7</i>	<i>33,8</i>	<i>30,5</i>
<i>Ρουμανία*</i>	<i>34,7</i>	<i>35,3</i>	<i>47,2</i>	<i>48,8</i>	<i>50,9</i>	<i>52,6</i>

(*) Σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος από το 2020.

Πηγή: Eurostat και εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής.

Πίνακας 4: Απόκλιση από την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους¹*Αρνητικό κενό σημαίνει συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους*

Ποσοστό επί του ΑΕΠ

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Βέλγιο	0,1	-0,4	5,6	2,9	-0,1	2,9
Γερμανία	-6,4	Χρέος < 60 %	α/α ²	-2,8	-3,1	-2,8
Ελλάδα	Μεταβατικός κανόνας για το χρέος		5,0	-1,3	0,2	-1,3
Γαλλία	Μεταβατικός κανόνας για το χρέος			1,4	0,9	1,4
Ιταλία	6,9	6,9	9,2	4,4	2,1	4,4
Ουγγαρία	-3,7	-5,3	3,6	0,3	-1,4	0,3
Αυστρία	-5,8	-6,0	2,8	-2,3	-3,3	-2,3
Σλοβενία	Μεταβατικός κανόνας για το χρέος		-7,2	1,9	-1,8	0,2
Σλοβακία	Χρέος < 60 %			α/α ²	Χρέος < 60 %	
Φινλανδία	Χρέος < 60 %		α/α ²	0,4	0,4	-0,2

π.υ.: κράτη μέλη που δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση

Κροατία	-4,6	-3,8	-2,4	-5,5	-6,2	-5,5
Κύπρος	Μεταβατικός κανόνας για το χρέος		-3,3	-5,3	-10,8	-10,8
Πορτογαλία	Μεταβατικός κανόνας για το χρέος		-0,2	-5,5	-8,3	-5,5

Πηγή: Εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και ίδιοι υπολογισμοί.

¹ Για τα κράτη μέλη με χρέος που υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ, η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους μετράται σε ορίζοντα τριετίας βάσει μελλοντικής προβολής (t-1 έως t+1), αναδρομικής προβολής (t-3 έως t-1) και προσαρμοσμένης για τον κύκλο. Στον πίνακα παρουσιάζεται η διαφορά μεταξύ του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ και της τιμής αναφοράς για το χρέος. Εάν έχει αρνητική τιμή, η προβολή δείκτη χρέους προς ΑΕΠ συμμορφώνεται με την τιμή αναφοράς για το χρέος. Σε αυτήν την περίπτωση, η διαφορά σε σχέση με την τιμή αναφοράς μειώθηκε σε ορίζοντα τριετίας (βάσει μελλοντικής ή αναδρομικής προβολής) κατά μέσο ποσοστό της τάξης τουλάχιστον του 1/20.

² Η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν είναι χρήσιμη κατά το πρώτο έτος κατά το οποίο το χρέος ενός κράτους μέλους αυξάνεται σε ποσοστό άνω του 60 % του ΑΕΠ, διότι δεν μπορεί να μετρηθεί με ουσιαστικό τρόπο ούτε η τιμή αναφοράς βάσει αναδρομικής προβολής ούτε η τιμή αναφοράς βάση μελλοντικής προβολής.

Πίνακας 5: Συμμόρφωση με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος

	Απαιτούμενη ελάχιστη γραμμική διαρθρωτική προσαρμογή (ΕΓΔΠ) ³				Μεταβολή διαρθρωτικού ισοζυγίου ³			Απόκλιση από την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους ⁴		
	2018	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Ισπανία	ΔΥΕ ¹	-1,3	-1,9	-5,5	-1,1	-0,4	0,4	α/ν ²	-5,6	1,5

Πηγή: Εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και ίδιοι υπολογισμοί.

¹ Σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

² Η Ισπανία διόρθωσε το υπερβολικό της έλλειμμα το 2018 και, ως εκ τούτου, εξακολουθούσε να βρίσκεται στη μεταβατική περίοδο έως τα τέλη του 2021, δηλαδή δεν αξιολογείται με βάση την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους, αλλά σύμφωνα με την ελάχιστη γραμμική διαρθρωτική προσαρμογή.

³ Ισχύει κατά τη διάρκεια της τριετούς μεταβατικής περιόδου μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, για τις διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος που ήταν σε εξέλιξη τον Νοέμβριο του 2011. Η ΕΓΔΠ ορίζει την υπολειπόμενη ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή κατά τη μεταβατική περίοδο, η οποία διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους στο τέλος της εν λόγω τριετούς περιόδου. Σε περίπτωση που η μεταβολή διαρθρωτικού ισοζυγίου υπερβαίνει την απαιτούμενη ΕΓΔΠ, τότε το κράτος μέλος συμμορφώνεται με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος.

⁴ Για τα κράτη μέλη με χρέος που υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ, η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους μετράται σε ορίζοντα τριετίας βάσει μελλοντικής προβολής (t-1 έως t+1), αναδρομικής προβολής (t-3 έως t-1) και προσαρμοσμένης για τον κύκλο. Στον πίνακα παρουσιάζεται η διαφορά μεταξύ του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ και της τιμής αναφοράς για το χρέος. Εάν έχει αρνητική τιμή, η προβολή δείκτη χρέους προς ΑΕΠ συμμορφώνεται με την τιμή αναφοράς για το χρέος. Σε αυτήν την περίπτωση, η διαφορά σε σχέση με την τιμή αναφοράς μειώνεται σε ορίζοντα τριετίας (βάσει μελλοντικής ή αναδρομικής προβολής) κατά μέσο ποσοστό της τάξης τουλάχιστον του 1/20.

4. ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης ορίζει ότι η έκθεση αυτή πρέπει να «λαμβάνει υπόψη το κατά πόσον το δημόσιο έλλειμμα υπερβαίνει τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεων, καθώς και όλους τους άλλους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της μεσοπρόθεσμης οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης του κράτους μέλους».

Οι παράγοντες αυτοί διευκρινίζονται περαιτέρω στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, το οποίο ορίζει επίσης ότι η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη «οποιοδήποτε άλλο παράγοντα ο οποίος, κατά τη γνώμη του οικείου κράτους μέλους, συμβάλλει στην ολοκληρωμένη ποιοτική αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια του ελλείμματος και του χρέους και τον οποίον το κράτος μέλος έχει προτείνει στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή». Ειδικότερα, στο εν λόγω άρθρο αναφέρεται ότι η μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους μπορεί επίσης να θεωρείται σχετικός παράγοντας.

Ως εκ τούτου, επιπλέον των οριζόντιων σχετικών παραγόντων (τιμήμα 4.1), εξετάζονται και οι ειδικοί ανά χώρα σχετικοί παράγοντες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η μεσοπρόθεσμη οικονομική θέση, η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων επενδύσεων), η μεσοπρόθεσμη θέση όσον αφορά το χρέος, είτε το κράτος μέλος αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες είτε υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες, καθώς και τυχόν άλλοι σχετικοί παράγοντες που προβάλλουν τα κράτη μέλη.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, όσον αφορά τη συμμόρφωση με το κριτήριο του ελλείμματος, οι εν λόγω σχετικοί παράγοντες μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά τα στάδια πριν από τη λήψη της απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος με βάση το κριτήριο του ελλείμματος, αλλά μόνο εάν:

- α) ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ δεν υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 60 %, ή
- β) την υπερβαίνει αλλά πληρούνται δύο προϋποθέσεις —δηλαδή το έλλειμμα παραμένει πλησίον της τιμής αναφοράς και η υπέρβαση της τιμής αυτής είναι προσωρινή.

Από τα κράτη μέλη που υπερέβησαν την τιμή αναφοράς του ελλείμματος το 2021, ή σχεδιάζουν να υπερβούν την τιμή αυτή το 2022, ο δείκτης χρέους δεν υπερέβη την τιμή αναφοράς του 60 % στην περίπτωση επτά κρατών μελών: Βουλγαρία, Τσεχία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα και Πολωνία.

Στα υπόλοιπα 10 κράτη μέλη που υπερβαίνουν την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα —δηλαδή στο Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία, την Αυστρία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία— ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ υπερέβη την τιμή αναφοράς του 60 % και δεν πληρούται η διπλή προϋπόθεση προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι σχετικοί παράγοντες. Τα ελλείμματα δεν παρέμειναν (ή δεν αναμένεται να παραμείνουν) πλησίον της τιμής αναφοράς στα 10 αυτά κράτη μέλη. Στην περίπτωση του Βελγίου, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ουγγαρίας και της Σλοβενίας, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς αναμένεται επίσης να μην είναι προσωρινή. Ως εκ τούτου, στα εν λόγω 10 κράτη μέλη, οι σχετικοί παράγοντες δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τα στάδια πριν από τη λήψη της απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος με βάση το κριτήριο του ελλείμματος.

Όσον αφορά την προφανή παραβίαση του κριτηρίου του χρέους από το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία και τη Φινλανδία, το άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 ορίζει ότι οι σχετικοί παράγοντες λαμβάνονται πάντοτε υπόψη κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με βάση το κριτήριο του χρέους, ανεξάρτητα από το μέγεθος της παραβίασης.

Οι διάφοροι σχετικοί παράγοντες εξετάζονται παρακάτω ακόμη και αν δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τα στάδια πριν από τη λήψη της απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος με βάση το κριτήριο του ελλείμματος.

4.1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Ένας βασικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη για όλα τα κράτη μέλη που καλύπτονται στην παρούσα έκθεση είναι οι οικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και η δημοσιονομική απάντηση. Η πανδημία και η συνακόλουθη σοβαρή επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας είχαν ως αποτέλεσμα την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και τις συστάσεις του Συμβουλίου, της 13ης και 20ής Ιουλίου 2020, προς τα κράτη μέλη¹⁵ να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, τη διατηρησιμότητα της οικονομικής δραστηριότητας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης.

Η έξαρση της πανδημίας COVID-19 τον Μάρτιο του 2020 προκάλεσε κρίση στον τομέα της δημόσιας υγείας, που είχε ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη πτώση της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία περιορίστηκε εν μέρει μόνο από τους αυτόματους σταθεροποιητές. Τα κράτη μέλη βρέθηκαν αντιμέτωπα με την επιτακτική ανάγκη να αντιμετωπίσουν την

¹⁵ Η σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2020 αφορά μόνο τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ.

κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας, να στηρίζουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και, γενικότερα, να παράσχουν στήριξη στην οικονομία τους. Τα κράτη μέλη θέσπισαν επίσης σημαντικά μέτρα στήριξης της ρευστότητας και κρατικές εγγυήσεις¹⁶.

Η ισχυρή στήριξη της δημοσιονομικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ συνέβαλε στη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών το 2021. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, η σωρευτική δημοσιονομική στήριξη στην Ένωση εκτιμάται την περίοδο 2020-2021¹⁷ σε 11,6 % του ΑΕΠ (και σε 11,9 % του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ).

Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός¹⁸ της ΕΕ στο σύνολό της —συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα κονδύλια της ΕΕ¹⁹— εκτιμάται ότι ήταν ελαφρώς επεκτατικός κατά 0,1 % του ΑΕΠ το 2020 και 0,9 % το 2021.

Επιπλέον, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία από τον Φεβρουάριο του 2022 συνεπάγεται ότι οι οικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές για το 2022 και μετέπειτα υπόκεινται σε έκτακτη οικονομική αβεβαιότητα. Η εισβολή έχει εξαναγκάσει εκατομμύρια ανθρώπους να εγκαταλείψουν τη χώρα τους για λόγους ασφάλειας, με αποτέλεσμα να χρίζουν στήριξης από τα κοινωνικά, εκπαιδευτικά και υγειονομικά συστήματα των κρατών μελών. Οι σημαντικά υψηλότερες τιμές ενέργειας, πρώτων υλών και τροφίμων, καθώς και οι αυξανόμενες διαταραχές του εφοδιασμού, έχουν επίσης αντίκτυπο στις μακροοικονομικές συνθήκες. Όλοι αυτοί οι παράγοντες, σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος των αμυντικών δαπανών, ασκούν πίεση στα δημόσια οικονομικά.

¹⁶ Τα εν λόγω μέτρα στήριξης της ρευστότητας, ιδίως οι δημόσιες εγγυήσεις με σκοπό τη στήριξη των πιστωτικών ροών, δεν έχουν άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις, εκτός εάν και έως ότου καταπέσουν.

¹⁷ Η δημοσιονομική στήριξη την περίοδο 2020-2021 μπορεί να μετρηθεί με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019, συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ.

¹⁸ Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στη σύσταση του Συμβουλίου στις 18 Ιουνίου 2021, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα ως η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων), εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19) και των επενδύσεων.

¹⁹ Εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο της COVID-19.

4.2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Στην παρούσα ενότητα γίνεται εκτίμηση των ειδικών, ανά χώρα, σχετικών παραγόντων. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνεται η μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική προοπτική, η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση (συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, βλέπε πίνακα 6), η μεσοπρόθεσμη θέση του χρέους, είτε το κράτος μέλος αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες είτε υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες, καθώς και τυχόν άλλοι σχετικοί παράγοντες που προτείνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97.

Παρότι οι ειδικές, ανά χώρα, ενότητες, περιλαμβάνουν βασικές πληροφορίες για τη μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση, για παράδειγμα σχετικά με τις συνεισφορές στην ανάπτυξη, περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις μακροοικονομικές εξελίξεις παρέχονται στις προβλέψεις της Επιτροπής. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δημοσιονομικά μέτρα και την ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους που εξετάζονται κατωτέρω για κάθε κράτος μέλος περιλαμβάνονται στις συστάσεις της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την έκδοση συστάσεων προς παροχή γνώμης σχετικά με τα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης 2022 και στους συνοδευτικούς δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες, καθώς και στις ανά χώρα εκθέσεις του 2022. Η ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους επικαιροποιήθηκε σε σύγκριση με την έκθεση δημοσιονομικής βιωσιμότητας 2021²⁰ και πλέον αποτυπώνει τις προβλέψεις της Επιτροπής.

Ο πόλεμος άλλαξε δραματικά την εικόνα, επιφέροντας νέες διαταραχές στον παγκόσμιο εφοδιασμό, εντείνοντας περαιτέρω τις πιέσεις στις τιμές των εμπορευμάτων και ενισχύοντας την αβεβαιότητα. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ στην ΕΕ αναμένεται να μειωθεί από 5,4 % που εκτιμάτο το 2021 σε 2,7 % το 2022 και 2,3 % το 2023. Ο πληθωρισμός αναμένεται να είναι υψηλότερος και να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από ό,τι αναμενόταν προηγουμένως, λόγω των αυξήσεων στις τιμές βασικών προϊόντων και της διεύρυνσης των πιέσεων στις τιμές.

Το 2021 το δημόσιο έλλειμμα για την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ, συνολικά, μειώθηκε στο 4,7 % του ΑΕΠ και στο 5,1 % αντίστοιχα (μείωση 2 περίπου ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ και στις δύο περιπτώσεις). Προβλέπεται να συνεχίσει να μειώνεται, φθάνοντας στο 3,6 % και 3,7 % του ΑΕΠ το 2022 για την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ συνολικά, αντίστοιχα, αλλά και να μειωθεί περαιτέρω το 2023 στο 2,5 % του ΑΕΠ.

Η μείωση του ελλείμματος το 2021 οφειλόταν κυρίως στην οικονομική ανάκαμψη και στη σταδιακή κατάργηση μεγάλου μέρους της στήριξης της πολιτικής διακριτικής ευχέρειας, που ενεργοποιήθηκε για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημικής κρίσης της COVID-19. Επιπλέον, η εξέλιξη των εσόδων ήταν ευνοϊκή το 2021. Τα μόνα κράτη μέλη, από όσα εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, για τα οποία ο δείκτης ελλείμματος δεν μειώθηκε το 2021 ήταν η Βουλγαρία, η Τσεχία, η Λετονία και η Σλοβακία, καθώς παρέμεναν σε ισχύ τα μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19. Το 2022, μεταξύ των κρατών μελών που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, ο δείκτης ελλείμματος προβλέπεται να αυξηθεί για την Εσθονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία, αύξηση η οποία θα αντικατοπτρίζει, κυρίως, πρόσθετες δαπάνες για μέτρα τα οποία μετριάζουν τον αντίκτυπο των αυξήσεων στις τιμές ενέργειας και το κόστος αρωγής προς τους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία.

²⁰ Έκθεση δημοσιονομικής βιωσιμότητας 2021 (Απρίλιος 2022), *European Economy-Institutional Papers* 171.

Ακολουθώντας την πρωτική τάση του ελλείμματος και την οικονομική ανάκαμψη, το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί κατά τον χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων στην ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ συνολικά. Ο δείκτης χρέους ως προς το ΑΕΠ στην ΕΕ μειώθηκε από 91,7 % το 2020 σε 89,7 % το 2021 (99,2 % και 97,4 % για τη ζώνη του ευρώ, αντίστοιχα) και προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω σε 87,1 % και 85,2 % το 2022 και το 2023 (94,7 % και 92,7 % για τη ζώνη του ευρώ, αντίστοιχα). Από τα κράτη μέλη που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, ο δείκτης δημόσιου χρέους δεν μειώθηκε το 2021 στη Βουλγαρία, την Τσεχία, τη Γερμανία, τη Λετονία, τη Μάλτα και τη Σλοβακία.

Πίνακας 6: Δημόσιες επενδύσεις

Ποσοστό επί του ΑΕΠ						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Βέλγιο	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8
Βουλγαρία	3,1	3,3	3,8	3,3	5,0	5,4
Τσεχία	4,1	4,4	4,9	4,7	4,9	5,2
Γερμανία	2,4	2,4	2,6	2,5	2,7	2,8
Εσθονία	5,3	5,0	5,8	5,7	6,3	6,8
Ελλάδα	3,2	2,5	3,1	3,6	4,8	4,8
Ισπανία	2,1	2,1	2,6	2,7	2,7	2,6
Γαλλία	3,4	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6
Ιταλία	2,1	2,3	2,6	2,9	3,2	3,7
Λετονία	5,6	5,1	5,7	5,2	6,1	5,8
Λιθουανία	3,2	3,1	4,1	3,2	3,7	3,3
Ουγγαρία	5,8	6,2	6,4	5,8	5,4	5,9
Μάλτα	3,2	3,8	4,5	4,2	4,1	4,2
Αυστρία	3,1	3,1	3,3	3,5	3,7	3,3
Πολωνία	4,7	4,3	4,5	4,1	4,2	3,9
Σλοβενία	3,7	3,8	4,1	4,7	5,7	6,3
Σλοβακία	3,7	3,6	3,5	3,2	4,2	5,1
Φινλανδία	4,3	4,4	4,9	4,1	4,4	4,5
<i>π.ο.: κράτη μέλη που δεν εξετάζονται στην παρούσα έκθεση</i>						
<i>Δανία</i>	3,4	3,2	3,6	3,5	3,5	3,8
<i>Ιρλανδία</i>	2,0	2,3	2,3	2,0	2,3	2,3
<i>Κροατία</i>	3,5	4,3	5,6	4,8	5,3	5,7
<i>Κύπρος</i>	4,9	2,5	2,8	2,7	2,7	2,6
<i>Λουξεμβούργο</i>	3,9	4,1	4,7	4,0	4,1	4,2
<i>Κάτω Χώρες</i>	3,4	3,4	3,6	3,3	3,3	3,4
<i>Πορτογαλία</i>	1,8	1,8	2,2	2,5	3,1	3,4
<i>Σουηδία</i>	4,9	4,9	5,0	4,8	4,8	4,8
<i>Ρουμανία*</i>	2,7	3,5	4,6	4,2	5,9	6,0

(*) Σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος από το 2020.

Πηγή: Eurostat και εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής.

4.2.1. ΒΕΛΓΙΟ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 5,7 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 6,2 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2 % το 2022 και 1,8 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική και τη δημόσια κατανάλωση. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 9 % το 2020 σε 5,5 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 5 % και 4,4 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Μετά την αύξηση σε 2,7 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις παρέμειναν σταθερές το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 2,8 % του ΑΕΠ το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 11,3 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από το Βέλγιο το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -2,4 % του ΑΕΠ²¹. Το Βέλγιο σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,1 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,5 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, η αύξηση των κρατικών δαπανών λόγω της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών και των κοινωνικών παροχών του δημόσιου τομέα, και σε μικρότερο βαθμό λόγω της υψηλότερης δημόσιας κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών, προβλέπεται επίσης να συμβάλει στην επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων (καθαρών) πρωτογενών τρεχουσών δαπανών. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά και οι παράγοντες αύξησης των δαπανών δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

²¹ Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 97,7 % στα τέλη του 2019 σε 112,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 108,2 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 107,5 % και 107,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα²². Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα παραμείνει γύρω στο 108 % του ΑΕΠ μέχρι το 2026. Ωστόσο, από το 2027 ο δείκτης χρέους θα αρχίσει να αυξάνεται, φθάνοντας στο 117 % του ΑΕΠ το 2032. Η πορεία του χρέους βάσης είναι ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν ο δείκτης χρέους να είναι υψηλότερος το 2026 από ό,τι το 2021. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μετριαάζουν τους κινδύνους συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της ληκτότητας του χρέους τα τελευταία έτη, οι σχετικά σταθερές πηγές χρηματοδότησης (με διαφοροποιημένη και μεγάλη βάση επενδυτών), το γεγονός ότι το δημόσιο χρέος εκφράζεται πλήρως σε ευρώ και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το ποσοστό του βραχυπρόθεσμου χρέους, τις υψηλές ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες οι οποίες αναμένεται να αυξηθούν, το μεγάλο ποσοστό δημόσιου χρέους που διακρατείται από μη κατοίκους, αλλά και την έλλειψη δημοσιονομικού συντονισμού μεταξύ των διαφόρων κυβερνητικών επιπέδων, καθώς πολλές από τις ομόσπονδες οντότητες εμφανίζουν συγκεκριμένες ευπάθειες.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 9 Μαΐου 2022 το Βέλγιο υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω. Συγκεκριμένα, τονίζει ότι το κόστος έκτακτης στήριξης και ανασυγκρότησης που συνδέεται με τις πλημμύρες οι οποίες έπληξαν τη χώρα τον Ιούλιο του 2021 ανήλθε σε 0,4 % περίπου του ΑΕΠ το 2021 και σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2022. Αναφέρεται επίσης στην πρόσφατα θεσπισθείσα μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας με στόχο τη βελτίωση της κατάρτισης και των δεξιοτήτων, την καλύτερη εναρμόνιση της ιδιωτικής και επαγγελματικής ζωής και τη διευκόλυνση της μετάβασης μεταξύ θέσεων εργασίας, και η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης. Τέλος, αναφέρει την πρόθεση της κυβέρνησης να επιδιώξει σειρά διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που μπορούν, δυνητικά, να βελτιώσουν την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού και του φορολογικού συστήματος, της εφαρμογής πρακτικών επανεξέτασης των δαπανών και της αύξησης του επιπέδου των δημόσιων επενδύσεων.

²²

SWD(2022) 602 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

4.2.2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 4,4 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 4,2 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2,1 % το 2022 και 3,1 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2022 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης αυξήθηκε από 4 % το 2020 σε 4,1 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 3,7 % και 2,4 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 3,8 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,3 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 5 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 14,9 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Βουλγαρία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Βουλγαρίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -3,4 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Βουλγαρία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021²³. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 1,1 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ το 2022. Ως εκ τούτου, η Βουλγαρία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,4 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), ενώ οι τροποποιήσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος (0,6 %) και οι αυξήσεις των μισθών (0,3 % του ΑΕΠ) προβλέπεται επίσης να συμβάλουν στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Ως εκ τούτου, με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις της Επιτροπής, η Βουλγαρία δεν διατηρεί επαρκώς υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών το 2022.

²³ Η Επιτροπή εξέδωσε θετική αξιολόγηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας στις 7 Απριλίου 2022.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 20 % στα τέλη του 2019 σε 24,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 25,1 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 25,3 % και 25,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα²⁴. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Βουλγαρία στις 10 Μαΐου 2022.

4.2.3. ΤΣΕΧΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 5,8 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 3,3 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,9 % το 2022 και 2,7 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης αυξήθηκε από 5,8 % το 2020 σε 5,9 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,3 % και 3,9 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,9 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 4,7 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 4,9 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 14,3 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Τσεχία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης της Τσεχίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι, σε γενικές γραμμές, ουδέτερος, στο +0,1 % του ΑΕΠ, ενώ το Συμβούλιο συνέστησε υποστηρικτικό προσανατολισμό. Η Τσεχία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,0 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συστατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,6 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Τσεχία δεν σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων)

²⁴ SWD(2022) 603 final, Παράρτημα σχετικά με την ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους.

προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 0,7 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,03 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,4 % του ΑΕΠ).

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 30,1 % στα τέλη του 2019 σε 37,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 41,9 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 42,8 % και 44 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα²⁵. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Τσεχία στις 11 Μαΐου 2022.

4.2.4. ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 4,6 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 2,9 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,6 % το 2022 και 2,4 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 4,3 % το 2020 σε 3,7 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 2,5 % και 1 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 2,6 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 2,5 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 2,7 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 11,8 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Γερμανία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Γερμανίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -1,6 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Γερμανία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται

²⁵ SWD(2022) 605 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

να παραμείνει σταθερή σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Γερμανία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,5 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,7 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ οι πρόσθετες δαπάνες για την πράσινη μετάβαση (0,2 % του ΑΕΠ) προβλέπεται επίσης να συμβάλουν στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 58,9 % στα τέλη του 2019 σε 68,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 69,3 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 66,4 % και 64,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει χαμηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα²⁶. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΔΜΑ: Η Γερμανία αντιμετωπίζει ανισορροπίες κατά την έννοια της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Οι ευπάθειες σχετίζονται με το επίμονο μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο αντικατοπτρίζει το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων σε σχέση με τις αποταμιεύσεις και έχει διασυννοριακή σημασία. Όσον αφορά το μέλλον, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και των αναγκών για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Γερμανία στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.5. ΕΣΘΟΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 3 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 8,3 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1 % το 2022 και 2,4 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στις καθарές εξαγωγές και την ιδιωτική κατανάλωση. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 5,6 % το 2020 σε 2,4 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,4 % και 3,7 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 5,8 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 5,7 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 6,3 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από

²⁶ SWD(2022) 607 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

το δημόσιο έλλειμμα το 2021 και το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 11,5 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Εσθονία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Εσθονίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -2,4 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Εσθονία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,6 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Εσθονία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,4 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αυξήσεις στους μισθούς και τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, καθώς και τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,5 % του ΑΕΠ) και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,4 % του ΑΕΠ).

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 8,6 % στα τέλη του 2019 σε 19 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 18,1 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 20,9 % και 23,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει χαμηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα²⁷. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Εσθονία στις 6 Μαΐου 2022.

²⁷ SWD(2022) 608 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

4.2.6. ΕΛΛΑΔΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 9 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 8,3 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,5 % το 2022 και 3,1 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση. Το 2022 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 10,2 % το 2020 σε 7,4 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,3 % και 1 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 3,1 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,6 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω στο 4,8 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη—όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ—εκτιμάται στο 26,4 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ελλάδα το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -3,3 % του ΑΕΠ. Η Ελλάδα σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,8 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Ελλάδα σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,6 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ οι πρόσθετες δαπάνες για συντάξεις και κοινωνικές παροχές προβλέπεται επίσης να συμβάλουν (0,6 % του ΑΕΠ) στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 180,7 % στα τέλη του 2019 σε 206,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 193,3 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 185,7 % και 180,4 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022

και του 2023, αντίστοιχα. Η Ελλάδα τελεί υπό ενισχυμένη εποπτεία²⁸. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα²⁹. Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα μειωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου σε περίπου 131 % του ΑΕΠ το 2032. Η πορεία του χρέους είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν το χρέος να μην σταθεροποιηθεί έως το 2026 και παρατηρείται υψηλή αβεβαιότητα γύρω από το βασικό σενάριο. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μετριάζουν τους κινδύνους συγκαταλέγονται το μεγάλο ποσοστό του χρέους που διακρατείται από επίσημους δανειστές με χαμηλά επιτόκια και η ιδιαίτερα μακροχρόνια δομή ληκτότητας του χρέους σε σύγκριση με τις ομόλογες χώρες. Το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται το χρέος και το ιστορικά χαμηλό κόστος χρηματοδότησης συμβάλλουν επίσης στον μετριασμό των κινδύνων. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με τις κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν πρόσφατα, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της κρίσης της COVID-19. Οι σημαντικοί κίνδυνοι ενδεχόμενων υποχρεώσεων που προκύπτουν από το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων στον τραπεζικό τομέα, αλλά και το κόστος που συνδέεται με εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις κατά του κράτους, ενέχουν επίσης δημοσιονομικούς κινδύνους.

Αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΔΜΑ: Η Ελλάδα αντιμετωπίζει υπερβολικές ανισορροπίες κατά την έννοια της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος, την ελλειπή εξωτερική επανεξισορρόπηση και τα υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε ένα πλαίσιο χαμηλής δυναμικής ανάπτυξης και υψηλής ανεργίας. Όσον αφορά το μέλλον, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και των αναγκών για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Ελλάδα στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.7. ΙΣΠΑΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 10,8 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 5,1 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 4 % το 2022 και 3,4 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στις καθαρές εξαγωγές και τις επενδύσεις. Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 10,3 % το 2020 σε 6,9 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι

²⁸ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/216 της Επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 2022, σχετικά με την παράταση της ενισχυμένης εποπτείας για την Ελλάδα (ΕΕ L 37 της 18.2.2022, σ. 34).

²⁹ SWD(2022) 609 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

θα είναι στο 4,9 % και 4,4 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Μετά την αύξηση σε 2,6 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν σε 2,7 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να παραμείνουν σταθερές το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 12,8 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ισπανία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητάς της για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -2,2 % του ΑΕΠ. Η Ισπανία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Ισπανία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,3 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ η υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή σε σύγκριση με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ προβλέπεται να επηρεάσει την επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2022 αυξάνοντας τις δαπάνες για τη δημόσια κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 98,3 % στα τέλη του 2019 σε 120 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 118,4 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 115,1 % και 113,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁰. Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα αυξηθεί ελαφρά φθάνοντας γύρω στο 116 % του ΑΕΠ το 2032. Η πορεία του χρέους είναι ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν ο δείκτης χρέους να είναι υψηλότερος το 2026 από ό,τι το 2021. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μειώνουν τον κίνδυνο συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της ληκτότητας του χρέους τα τελευταία

³⁰ SWD(2022) 610 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

έτη, οι σχετικά σταθερές πηγές χρηματοδότησης (με διαφοροποιημένη και μεγάλη επενδυτική βάση), το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται το χρέος και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το ποσοστό του βραχυπρόθεσμου χρέους, τις κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19 και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που συνδέονται με τον τραπεζικό τομέα. Οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες προβλέπεται να αυξηθούν.

Αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΔΜΑ: Η Ισπανία αντιμετωπίζει ανισορροπίες κατά την έννοια της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό εξωτερικό, δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, σε ένα πλαίσιο υψηλής ανεργίας και έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο. Όσον αφορά το μέλλον, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και των αναγκών για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Ισπανία στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.8. ΓΑΛΛΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 7,9 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 7 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,1 % το 2022 και 1,8 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2022 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 8,9 % το 2020 σε 6,5 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,6 % και 3,2 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού παρέμειναν στο 3,7 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,6 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να παραμείνουν σταθερές το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 10,4 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ισπανία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -1,7 % του ΑΕΠ. Η Γαλλία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Αυτή η μείωση το 2022 οφείλεται στην εμπροσθοβαρή

οικονομική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Ως εκ τούτου, η Γαλλία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,6 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,5 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Άλλα μέτρα στο σκέλος τρεχουσών δαπανών είναι τα προτεινόμενα στο «*Plan de résilience économique et sociale*» για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της σύγκρουσης στην Ουκρανία, όπως οι άμεσες επιδοτήσεις σε ad hoc τομείς (0,1 % του ΑΕΠ) και η αύξηση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων (0,1 % του ΑΕΠ). Από την πλευρά των εσόδων, η μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος των εταιρειών (0,1 % του ΑΕΠ) και της φορολογίας ακινήτων (0,1 % του ΑΕΠ) αναμένεται επίσης να συμβάλουν στον επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή σε σύγκριση με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ προβλέπεται να επηρεάσει την επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2022, αυξάνοντας τη δημόσια κατανάλωση και τις κοινωνικές παροχές. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά και οι παράγοντες αύξησης των δαπανών δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 97,4 % στα τέλη του 2019 σε 114,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 112,9 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 111,2 % και 109,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα³¹. Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα σταθεροποιηθεί σε γενικές γραμμές τα επόμενα 10 χρόνια, παραμένοντας σε υψηλό επίπεδο. Η πορεία του χρέους είναι ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν ο δείκτης χρέους να είναι υψηλότερος το 2026 από ό,τι το 2021. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μειώνουν τον κίνδυνο συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους τα τελευταία έτη, οι σχετικά σταθερές πηγές χρηματοδότησης (με διαφοροποιημένη και μεγάλη επενδυτική βάση) και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το ποσοστό του βραχυπρόθεσμου χρέους, την αναμενόμενη αύξηση των ακαθάριστων χρηματοδοτικών αναγκών μεσοπρόθεσμα και τους κινδύνους ενδεχόμενων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της πιθανής κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων

³¹ SWD(2022) 612 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19.

Αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΔΜΑ: Η Γαλλία αντιμετωπίζει ανισοροπίες κατά την έννοια της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισοροπιών. Οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος και την ασθενή παραγωγικότητα, που έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο σε ένα πλαίσιο χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας. Όσον αφορά το μέλλον, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία για την αντιμετώπιση των ανισοροπιών και των αναγκών για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 9 Μαΐου 2022 η Γαλλία υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω, και συγκεκριμένα η γαλλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, από το 2023 και έπειτα, οι πρόσφατα θεσπισθείσες μεταρρυθμίσεις του πλαισίου διακυβέρνησης των δημοσίων οικονομικών, όπως η θέσπιση κανόνα πολυετών δαπανών και ενισχυμένων αρμοδιοτήτων του γαλλικού δημοσιονομικού συμβουλίου, θα καταστήσουν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο των δημοσίων δαπανών και την προοδευτική επιστροφή σε ισοσκελισμένα δημόσια οικονομικά.

4.2.9. ΙΤΑΛΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 9 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 6,6 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2,4 % το 2022 και 1,9 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 9,6 % το 2020 σε 7,2 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 5,5 % και 4,3 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 2,6 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν σε 2,9 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω στο 3,2 % του ΑΕΠ το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 14,1 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ιταλία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Ιταλίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -2,7 % του ΑΕΠ. Η Ιταλία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,9 % του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Ιταλία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η αύξηση των εθνικά

χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) το 2022 προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,3 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,2 % του ΑΕΠ)³², καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Η αύξηση των τρεχουσών δαπανών αντανακλά και τις υψηλότερες δαπάνες για αποδοχές των υπαλλήλων του Δημοσίου λόγω της ανανέωσης των δημοσίων συμβάσεων για την περίοδο 2019-2021, σημαντικό μέρος της οποίας (που ανέρχεται στο ¼ % του ΑΕΠ) θα καταχωριστεί το 2022, ενώ στον προϋπολογισμό έχουν επίσης εγγραφεί πρόσθετοι πόροι για τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης (0,1 % του ΑΕΠ). Από την πλευρά των εσόδων, η μείωση των φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων και του περιφερειακού φόρου επί των παραγωγικών δραστηριοτήτων (0,4 % του ΑΕΠ) προβλέπεται επίσης να συμβάλουν στον επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Ως εκ τούτου, με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις της Επιτροπής, η Ιταλία δεν περιορίζει επαρκώς την αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών το 2022.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 134,1 % στα τέλη του 2019 σε 155,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 150,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 147,9 % και 146,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα³³. Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα σταθεροποιηθεί τα επόμενα πέντε χρόνια. Ωστόσο, από το 2027 ο δείκτης χρέους θα αρχίσει να αυξάνεται, φθάνοντας στο 155 % περίπου του ΑΕΠ το 2032. Η πορεία του χρέους είναι ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν ο δείκτης χρέους να είναι υψηλότερος το 2026 από ό,τι το 2021. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μειώνουν τον κίνδυνο συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους τα τελευταία έτη, οι σχετικά σταθερές πηγές χρηματοδότησης (με διαφοροποιημένη και μεγάλη επενδυτική βάση) και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το ποσοστό του βραχυπρόθεσμου χρέους και τους κινδύνους ενδεχόμενων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της πιθανής κατάπτωσης κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19. Οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες αναμένεται να αυξηθούν μεσοπρόθεσμα.

³² Το 2021 είχαν ήδη τεθεί σε εφαρμογή μέτρα στην Ιταλία για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, ύψους 0,3 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα αυτά συνίσταντο κυρίως σε μειώσεις των πάγιων τελών και των συντελεστών ΦΠΑ στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και σε αύξηση του κοινωνικού επιδόματος για τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

³³ SWD(2022) 616 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

Αξιολόγηση στο πλαίσιο της ΔΜΑ: Η Ιταλία αντιμετωπίζει υπερβολικές ανισορροπίες κατά την έννοια της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Οι ευπάθειες αφορούν το υψηλό δημόσιο χρέος και την ασθενή αύξηση της παραγωγικότητας, σε ένα πλαίσιο ασταθειών στην αγορά εργασίας και ορισμένων αδυναμιών στις χρηματοπιστωτικές αγορές, που έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο. Όσον αφορά το μέλλον, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει την ευκαιρία για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και των αναγκών για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 11 Μαΐου 2022 η Ιταλία υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω, και συγκεκριμένα οι αρχές επισήμαναν: ότι οι αντικυκλικές παρεμβάσεις δημοσιονομικής πολιτικής ήταν αποτελεσματικές στη σταθεροποίηση της οικονομίας, γεγονός το οποίο οδήγησε, επίσης, σε ελλείμματα χαμηλότερα του αναμενόμενου την περίοδο 2020-2021· ότι η σημαντική αύξηση των υποχρεώσεων της γενικής κυβέρνησης αποφέρει αποτελέσματα όσον αφορά τη θωράκιση των ισολογισμών του ιδιωτικού τομέα· το συγκριτικά χαμηλό απόθεμα ενδεχόμενων υποχρεώσεων, ακόμη και μετά την αύξηση που προκλήθηκε από την κρίση της COVID-19· τον περιορισμένο οικονομικό αντίκτυπο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μέχρι στιγμής, ο οποίος ωστόσο αναμένεται να γίνει ευνοϊκότερος μετά την πλήρη εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο.

4.2.10. ΛΕΤΟΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 3,8 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 4,5 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2 % το 2022 και 2,9 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδό της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης αυξήθηκε από 4,5 % το 2020 σε 7,3 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 7,2 % και 3 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 5,7 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν στο 5,2 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 6,1 % του ΑΕΠ το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 13,9 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Λετονία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Λετονίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -3,3 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Λετονία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,8 % του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Λετονία σχεδιάζει να διατηρήσει

τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,5 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,8 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,3 % του ΑΕΠ). Η Λετονία διατηρεί σε γενικές γραμμές υπό έλεγχο την ανάπτυξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών το 2022, καθώς η σημαντική επεκτατική συμβολή των εθνικών τρεχουσών δαπανών το 2022 οφείλεται κυρίως στα μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, καθώς και στο κόστος παροχής προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 36,7 % στα τέλη του 2019 σε 43,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 44,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 47 % και 46,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει χαμηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁴. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Λετονία στις 5 Μαΐου 2022.

4.2.11. ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 0,1 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 5 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,7 % το 2022 και 2,6 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 7,3 % το 2020 σε 1 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,6 % και 2,3 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,1 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,2 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 3,7 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2021. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 12,6 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Λιθουανία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

³⁴

SWD(2022) 619 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Λιθουανίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -4,2 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Λιθουανία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Λιθουανία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 3,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (1,2 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,2 % του ΑΕΠ), ενώ, μεταξύ άλλων μέτρων, η πρόσθετη στήριξη σε νοικοκυριά με χαμηλότερο εισόδημα (πρόσθετη αύξηση των συντάξεων, επιδόματα τέκνων, κοινωνική πρόνοια, ελάχιστο επίπεδο μη φορολογητέου εισοδήματος) προβλέπεται επίσης να συμβάλει κατά 0,4 % του ΑΕΠ στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Ως εκ τούτου, με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις της Επιτροπής, η Λιθουανία δεν διατηρεί επαρκώς υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών το 2022.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 35,9 % στα τέλη του 2019 σε 46,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 44,3 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 42,7 % και 43,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει χαμηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁵. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Λιθουανία στις 5 Μαΐου 2022.

³⁵ SWD(2022) 617 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

4.2.12. ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 4,5 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 7,1 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,6 % το 2022 και 2,6 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις καθαρές εξαγωγές. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 7,8 % το 2020 σε 6,8 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 6 % και 4,9 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 6,4 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν στο 5,8 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να βρίσκονται στο 5,4 % του ΑΕΠ το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 15,1 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Ουγγαρία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι, σε γενικές γραμμές, ουδέτερος, στο -0,1 % του ΑΕΠ, ενώ το Συμβούλιο συνέστησε υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η Ουγγαρία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να μειωθεί κατά 1,0 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021 λόγω της αναμενόμενης επιβράδυνσης της απορρόφησης κονδυλίων της ΕΕ³⁶. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Ουγγαρία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,1 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,2 % του ΑΕΠ). Αρκετά μέτρα διακριτικής ευχέρειας συμβάλλουν επίσης στην αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων), όπως η επαναφορά της 13ης μηνιαίας σύνταξης, οι μισθολογικές παροχές για τα όργανα επιβολής του νόμου και τους στρατιωτικούς, η μείωση των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και η εισφορά κατάρτισης.

³⁶ Αυτές είναι προβολές της Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν έχει αξιολογήσει ακόμη το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 65,5 % στα τέλη του 2019 σε 79,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 76,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 76,4 % και 76,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁷. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Ουγγαρία στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.13. ΜΑΛΤΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 8,3 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 9,4 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 4,2 % το 2022 και 4 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στη δημόσια και την ιδιωτική κατανάλωση. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδό της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 9,5 % το 2020 σε 8 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 5,6 % και 4,6 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,5 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν στο 4,2 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να βρίσκονται στο 4,1 % του ΑΕΠ το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 21,8 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Μάλτα το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Μάλτας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -1,5 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Μάλτα σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Μάλτα δεν σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,6 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η

³⁷ SWD(2022) 614 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,5 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, η κυβέρνηση χορήγησε οικονομική στήριξη στα νοικοκυριά (0,3 % του ΑΕΠ), αύξησε τις ανταποδοτικές και μη ανταποδοτικές συνταξιοδοτικές παροχές πέραν της προσαρμογής του κόστους ζωής (0,2 % του ΑΕΠ), ενώ ο ρυθμός αύξησης της ενδιάμεσης κατανάλωσης (εκτός μέτρων) παρέμεινε ισχυρός (0,4 % του ΑΕΠ).

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 40,7 % στα τέλη του 2019 σε 53,4 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 57 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 58,5 % και 59,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁸. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Μάλτα στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.14. ΑΥΣΤΡΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 6,7 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 4,5 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,9 % το 2022 και 1,9 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις καθαρές εξαγωγές. Το 2022 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 8 % το 2020 σε 5,9 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 3,1 % και 1,5 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 3,3 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,5 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω στο 3,7 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 15,9 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Αυστρία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Αυστρίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -1,2 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Αυστρία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για

³⁸ SWD(2022) 620 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί το 2022 κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Αυστρία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 0,5 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,3 % του ΑΕΠ).

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 70,6 % στα τέλη του 2019 σε 83,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 82,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 80 % και 77,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα³⁹. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Αυστρία στις 3 Μαΐου 2022.

4.2.15. ΠΟΛΩΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 2,2 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 5,9 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,7 % το 2022 και 3 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδό της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 6,9 % το 2020 σε 1,9 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,0 % και 4,4 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,5 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 4,1 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 4,2 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2021 και το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 10,5 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που

³⁹ SWD(2022) 601 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

ελήφθησαν από την Πολωνία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης της Πολωνίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -3,4 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η Πολωνία σχεδιάζει να παράσχει στήριξη στην ανάκαμψη χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021⁴⁰. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,3 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Πολωνία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,7 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (1,0 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,6 % του ΑΕΠ), ενώ ένα νέο επίδομα φροντίδας για τα μικρά παιδιά (το Κεφάλαιο Οικογενειακής Φροντίδας) προβλέπεται επίσης να συμβάλει (0,1 % του ΑΕΠ) στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Από την πλευρά των εσόδων, η μείωση του συντελεστή φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στο πλαίσιο της Πολωνικής Συμφωνίας (0,7 % του ΑΕΠ) και των συντελεστών φόρου εισοδήματος των εταιρειών (0,1 % του ΑΕΠ) αναμένεται επίσης να συμβάλουν στον επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή σε σύγκριση με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ προβλέπεται να επηρεάσει την επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2022, αυξάνοντας τις δαπάνες για τη δημόσια κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 45,6 % στα τέλη του 2019 σε 57,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 53,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 50,8 % και 49,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα⁴¹. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 9 Μαΐου 2022 η Πολωνία υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω, δηλαδή ότι το δημόσιο έλλειμμα το 2023 προβλέπεται στο 3,7 % του ΑΕΠ παρά την προγραμματισμένη αύξηση των στρατιωτικών δαπανών (η οποία καταγράφεται εν μέρει ως δημόσιες επενδύσεις), σύμφωνα

⁴⁰ Αυτές είναι προβολές της Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν έχει αξιολογήσει ακόμη το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Πολωνίας.

⁴¹ SWD(2022) 622 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

με τον νόμο της 11ης Μαρτίου 2022 για την άμυνα της πατρίδας, στο 3,0 % του ΑΕΠ από 2,2 % του ΑΕΠ το 2022.

4.2.16. ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 4,2 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 8,1 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,7 % το 2022 και 3,1 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδό της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 7,8 % το 2020 σε 5,2 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 4,3 % και 3,4 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,1 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 4,7 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω στο 5,7 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη—όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ—εκτιμάται στο 15,8 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Σλοβενία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητάς της για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -2,6 % του ΑΕΠ. Η Σλοβενία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,9 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Σλοβενία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,6 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Η υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή σε σύγκριση με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ προβλέπεται να επηρεάσει την επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2022, αυξάνοντας τις δαπάνες για τη δημόσια κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και για κοινωνικές παροχές ως αποτέλεσμα της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και για τους μισθούς του Δημοσίου ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης μισθολογικής πίεσης.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 65,6 % στα τέλη του 2019 σε 79,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 74,7 %

του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 74,1 % και 72,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα⁴². Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα σταθεροποιηθεί τα επόμενα πέντε χρόνια. Ωστόσο, από το 2027 ο δείκτης χρέους θα αρχίσει να αυξάνεται, φθάνοντας στο 83 % περίπου του ΑΕΠ το 2032. Η πορεία του χρέους είναι ευαίσθητη στους μακροοικονομικούς κλυδωνισμούς. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, είναι πιθανόν ο δείκτης χρέους να είναι υψηλότερος το 2026 από ό,τι το 2021. Επιπλέον, απαιτείται προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης 4½ ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ για να μειωθεί το χρέος στο 60 % του ΑΕΠ σε 15 έτη. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μειώνουν τον κίνδυνο συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους τα τελευταία έτη, οι σχετικά σταθερές πηγές χρηματοδότησης, το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται το χρέος και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το ποσοστό του χρέους που διακρατείται από μη κατοίκους, τις υψηλότερες πρόσθετες δαπάνες μακροχρόνιας περίθαλψης που προκύπτουν από την πρόσφατα εγκριθείσα πράξη μακροχρόνιας περίθαλψης και τους κινδύνους ενδεχόμενων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων μέσω της πιθανής κατάπτωσης σημαντικών κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Η ανάλυση που παρουσιάζεται στις προηγούμενες ενότητες καλύπτει ήδη τους βασικούς παράγοντες που υπέβαλε η Σλοβενία στις 9 Μαΐου 2022.

4.2.17. ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 4,4 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 3 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 2,3 % το 2022 και 3,6 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση. Το 2022 η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται ότι θα επανέλθει στο ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης αυξήθηκε από 5,5 % το 2020 σε 6,2 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 3,6 % και 2,6 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού μειώθηκαν στο 3,5 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 3,2 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 4,2 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 11,9 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας

⁴² SWD(2022) 626 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Σλοβακία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβακίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι συσταλτικός, στο +0,3 % του ΑΕΠ, ενώ το Συμβούλιο συνέστησε υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η Σλοβακία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Σλοβακία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 1,6 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Περιλαμβάνεται ο πρόσθετος αντίκτυπος του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Λόγω της καθυστερημένης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής με τον πληθωρισμό, σημαντικές κρατικές δαπάνες, όπως κοινωνικές παροχές εκτός από σε είδος ή αποζημιώσεις εργαζομένων, έχουν ρυθμό ανάπτυξης χαμηλότερο από τον πληθωρισμό το 2022 και συμβάλλουν στον συσταλτικό προσανατολισμό.

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 48,1 % στα τέλη του 2019 σε 59,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 63,1 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 61,7 % και 58,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει υψηλούς κινδύνους μεσοπρόθεσμα⁴³. Σύμφωνα με τη βασική προβολή δεκαετίας, ο δείκτης δημόσιου χρέους θα μειωθεί την επόμενη πενταετία στο 54 % το 2026. Ωστόσο, από το 2027 ο δείκτης χρέους θα αρχίσει να αυξάνεται, φθάνοντας στο 61 % περίπου του ΑΕΠ το 2032. Σύμφωνα με τις στοχαστικές προβολές, οι οποίες προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα πιθανών προσωρινών κλυδωνισμών στις μακροοικονομικές μεταβλητές, υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα γύρω από τις προβολές. Υπάρχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες για τη συνολική εκτίμηση της βιωσιμότητας του χρέους. Από τη μία πλευρά, στους παράγοντες που μειώνουν τον κίνδυνο συγκαταλέγονται η επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους τα τελευταία έτη, το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται το χρέος, το περιορισμένο ποσοστό του βραχυπρόθεσμου δημόσιου χρέους και το ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα του χρέους. Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο σχετίζονται με το υψηλό ποσοστό του χρέους που διακρατείται από μη κατοίκους, την αρνητική καθαρή διεθνή επενδυτική θέση και τους κινδύνους ενδεχόμενων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων

⁴³ SWD(2022) 627 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

μέσω της πιθανής κατάπτωσης σημαντικών κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν σε επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους στη διάρκεια της κρίσης της COVID-19.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 6 Μαΐου 2022 η Σλοβακία υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω, συγκεκριμένα όσον αφορά τον αντίκτυπο μιας αυξημένης εισφοράς στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως αποτέλεσμα παρατυπιών στον εκτελωνισμό (0,5 % του ΑΕΠ). Η Σλοβακία αναφέρει επίσης, εκτός από το επικρατούν πρωτογενές έλλειμμα, πρόσθετη συσσώρευση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (2,2 % του ΑΕΠ), με το σύνολο να εκτιμάται στο 12 % του ΑΕΠ, πολύ πάνω από τις ιστορικές τιμές.

4.2.18. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Μεσοπρόθεσμη μακροοικονομική κατάσταση: Μετά από συρρίκνωση 2,3 % το 2020, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 3,5 % το 2021 και αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 1,6 % το 2022 και 1,7 % το 2023. Η ανάπτυξη το 2022 βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Το 2021 η οικονομική δραστηριότητα ξεπέρασε το ετήσιο επίπεδο της του 2019.

Μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση, περιλαμβανομένων των επενδύσεων: Το έλλειμμα της κυβέρνησης μειώθηκε από 5,5 % το 2020 σε 2,6 % του ΑΕΠ το 2021. Προβλέπεται ότι θα είναι στο 2,2 % και 1,7 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Αφού αυξήθηκαν στο 4,9 % του ΑΕΠ το 2020, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε 4,1 % του ΑΕΠ το 2021 και προβλέπεται να αυξηθούν στο 4,4 % του ΑΕΠ το 2022, ενώ το ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερο από το δημόσιο έλλειμμα το 2021 και το 2022. Η δημοσιονομική στήριξη —όπως μετράται με βάση τη σωρευτική ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς ισοζυγίου το 2020 και το 2021 σε σύγκριση με το 2019 συν τη δημοσιονομική ώθηση που παρέχουν τα κονδύλια της ΕΕ— εκτιμάται στο 7,1 % του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας και της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Φινλανδία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020.

Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας της Φινλανδίας για το 2022, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός, στο -0,6 % του ΑΕΠ. Η Φινλανδία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,2 εκατοστιαίων μονάδων το 2022. Ως εκ τούτου, η Φινλανδία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει, σε γενικές γραμμές, ουδέτερη συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,1 % του ΑΕΠ), καθώς και του κόστους για την παροχή προσωρινής προστασίας στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ).

Μεσοπρόθεσμη κατάσταση του χρέους: Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 59,6 % στα τέλη του 2019 σε 69 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2020. Στα τέλη του 2021 ανερχόταν στο 65,8 % του ΑΕΠ και προβλέπεται να ανέλθει στο 65,9 % και 66,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 και του 2023, αντίστοιχα. Συνολικά, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους καταδεικνύει μέτριους κινδύνους μεσοπρόθεσμα⁴⁴. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του μέσου Next Generation EU, κυρίως του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να έχει ουσιαστικό θετικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ τα επόμενα έτη, εξέλιξη που αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους.

Άλλοι παράγοντες που υπέβαλε το κράτος μέλος: Στις 6 Μαΐου 2022 η Φινλανδία υπέβαλε πρόσθετους σχετικούς παράγοντες που δεν αναφέρονται ανωτέρω, συγκεκριμένα όσον αφορά την ισχυρή καθαρή θέση ενεργητικού.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Και για τα 17 κράτη μέλη που υπερβαίνουν το 2021 την τιμή αναφοράς για το έλλειμμα που ορίζει η Συνθήκη ή πρόκειται να την υπερβούν το 2022 (δηλαδή όλα τα κράτη μέλη που εξετάστηκαν στην παρούσα έκθεση εκτός από τη Φινλανδία), το έλλειμμα ήταν υπερέβαινε και δεν ήταν πλησίον του 3 % του ΑΕΠ. Η υπέρβαση της τιμής αναφοράς που ορίζει η Συνθήκη θεωρείται ότι αποτελεί εξαιρέση σύμφωνα με τον ορισμό της Συνθήκης. Ωστόσο, για το Βέλγιο, την Τσεχία, την Εσθονία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία και τη Σλοβενία, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς αναμένεται επίσης να μην είναι προσωρινή.

Συνολικά, λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων⁴⁵, η ανάλυση καταδεικνύει ότι το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997 **δεν πληρούται από το Βέλγιο, τη Βουλγαρία, την Τσεχία, τη Γερμανία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Αυστρία, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία.**

Από τα κράτη μέλη που υπερέβαιναν την τιμή αναφοράς χρέους ύψους 60 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2021, με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν συμμορφώθηκε το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ουγγαρία και η Φινλανδία. Για τη Σλοβακία, ο δείκτης χρέους αναμένεται να μειωθεί κάτω από το 60 % του ΑΕΠ το 2023.

Συνολικά, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων, η ανάλυση καταδεικνύει ότι το κριτήριο του χρέους, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997, πληρούται από τη Σλοβακία. Το κριτήριο του χρέους δεν πληρούται από το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία και τη Φινλανδία.

Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί, στο πλαίσιο της αξιολόγησης όλων των σχετικών παραγόντων, ότι η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους συνεπάγεται μια υπερβολικά απαιτητική, εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσπάθεια που ενέχει τον κίνδυνο της διακύβευσης της ανάπτυξης. **Ως εκ τούτου, κατά την Επιτροπή, η συμμόρφωση με την**

⁴⁴ SWD(2022) 611 final, παράρτημα στην *Ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους*.

⁴⁵ Στην ενότητα 4 διευκρινίζονται οι προϋποθέσεις που απαιτείται να πληρούνται ώστε οι σχετικοί παράγοντες να ληφθούν υπόψη κατά τα στάδια πριν από τη λήψη της απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος με βάση το κριτήριο του ελλείμματος. Οι σχετικοί παράγοντες λαμβάνονται πάντοτε υπόψη κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με βάση το κριτήριο του χρέους.

τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν κρίνεται αναγκαία υπό τις τρέχουσες εξαιρετικές οικονομικές συνθήκες.

Η πανδημία της COVID-19 εξακολουθεί να επιφέρει έκτακτες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις οι οποίες, μαζί με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, προκαλούν εξαιρετική αβεβαιότητα, μεταξύ άλλων και για τον σχεδιασμό λεπτομερούς πορείας της δημοσιονομικής πολιτικής. **Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή δεν προτείνει την έναρξη νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος σε αυτό το στάδιο.** Θα συνεχιστεί η παρακολούθηση της εξέλιξης του ελλείμματος και του χρέους και η Επιτροπή θα αξιολογήσει εκ νέου τη σκοπιμότητα πρότασης για κίνηση διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος το φθινόπωρο του 2022.